

Kontroll, ikke verdiskapning

VIL HA KOMMERSIALISERING:
Jon Gunnar Pedersen. FOTO: IVAN KVERME

NÆRINGS LIV: Selskapsstyringen er mer opptatt av å følge regler enn av å gi gode råd til driften, ifølge statssekretær Jon Gunnar Pedersen og professor Øyvind Bøhren.

JONE FRAFJORD
JONE.FRAFJORD@FINANSAVISEN

Store eiere er gode eiere. Langsiktig eierskap er ikke alltid bra for selskapet. Eiere er ikke nødvendige. Og kvoteringen av kvinner hadde utilsiktede virkninger.

Det var budskapet fra professor Øyvind Bøhren ved Handelshøyskolen BI under tiårsjubileet til Norsk utvalg for eierstyring og selskapsledelse (NUES) i går.

– Skulle noe kvoterer inn i styrene, er det eierne, mener Bøhren.

For to av hans og kollegaens i alt 13 funn om norsk eierstyring er at norske eiere er små, og at innsideeiere ofte er gode eiere. Men bare 10 prosent av eierskapet i børsnoterte selskaper er representert i styrene.

Utilsiktede effekter fra 2002 til 2008 som følge av kvoteringen er at styrene fikk mindre erfaring, at andelen styremedlemmer som er uavhengige (ikke nær selskap, eiere eller ledelse) økte fra 46 til 67 prosent, og at halvparten av antall ASA ble forvandlet til AS for å slippe styrekravet.

Bedriftene som «flyktet» var typisk små, unge, unoterte selskaper med få kvinner i styret og sterke eiere, ifølge Bøhren.

– Styret til flyktningene trenger mer råd enn kontroll, sier Bøhren.

Gabrielsen: - Fikk noe annet

– Hvordan kan han vite hvilke effekter som var utilsiktet, spør Ansgar Gabrielsen.

Den tidligere næringsministeren var ansvarlig for styrekvoteringen og satt ringside under Bøhrens presentasjon.

– Var det tilsiktet at styremedlemmene fikk mindre erfaring?

– Vi har fått noe annet: Utdannelse, diversifisering og en annen styrekompetanse. Denne professoren snakker som om det kan ha vært en ulempe, sier Gabrielsen.

Bøhren mener kvoteringen burde vært presentert annerledes.

– Det han burde sagt, var at

13 funn

- Norske eiere er små.
- Innsideeiere er ofte gode.
- Utbytte er konflikttemper mellom majoritets-eier og mindre eiere.
- Største eier forsvinner typisk før 3 år er gått.
- Langvarig eierskap er oppskrytt.
- I normale tider er det ingen forskjell i avkastning hos forretningsbanker, grunnfundsbanker og sparebanker, som har varierende grad av eierkontroll.
- Jo sterkere produktmarkeds konkurranse, jo mindre betyr eierne, utilsiktede virkninger
- Kvinneandelen i ASA-styrene gikk fra 11 til 42 prosent på fem år.
- Massiv utskiftning i styrene: 260 prosent flere kvinner, 38 prosent færre menn.
- Mindre erfaring i styrene
- Andel styremedlemmer som ikke var nær selskap, eiere eller ledelse steg fra 46 prosent i 2002 til 67 prosent i 2008
- Halvparten av ASA i 2002 hadde flyktet til AS i 2008.
- Styret til flyktningene trengte mer råd enn kontroll.

Kilde: Øyvind Bøhren

dette er den nordiske modellen. Det koster noen kroner, men den regningen får eierne ta. I stedet sier Gabrielsen at han vet bedre enn bedriftene hvem som skal sitte i styret for å gjøre det best for eierne.

Etterlyser det kommersielle

– Hvor er NUES-medlemmenes vektlegging av det kommersielle? Den er bedre nå enn hos det som var NUES i 2004. Men det er ikke nok, mener statssekretær Jon Gunnar Pedersen i Finansdepartementet.

Pedersen, som har mangeårig erfaring fra finansmarkedet, påpekte under tiårsjubileet i går at NUES har hovedvekt på regler, dokumentasjon og gode møteformer, dels et resultat av globalisering og juristenes fremvekst. En opptelling viste at 50 av 69 punkter i anbefaling om selskapsstyring var kontroll- eller dokumentasjonsorientert. Kun 16

CAT FIGHT OM KVOTERING:

Ansgar Gabrielsen og Øyvind Bøhren.

FOTO: HELEN RØSTUM

13 funn om selskapsstyring

var finansielt orientert.

- Tålmodighet ødelegger

Bøhrens funn innebærer også at langvarig eierskap generelt ikke er

bra for bedriften.

– Tålmodighet ødelegger oftere enn vi tror. Gode selskaper bytter eiere ofte, sier han som en generell betraktning.

Han gjør likevel et unntak for personlige eiere. Sterk konkurranse i produktmarkedet kan også være en erstatning for presset som krevende eiere gir.